

Guía Docente

Datos Identificativos					2024/25
Asignatura (*)	Liderado e Dirección de Centros Escolares	Código	652536003		
Titulación					
Descriptorios					
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos	
Mestrado Oficial	1º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	3	
Idioma	Galego				
Modalidade docente	Presencial				
Prerrequisitos					
Departamento	Pedagogía e Didáctica				
Coordinación		Correo electrónico			
Profesorado		Correo electrónico			
Web					
Descrición xeral	A materia presenta o liderazgo e a dirección de institucións educativas como alicerces nos que se sustentan o cambio e a transformación dun centro escolar. Partindo desta premisa básica, apóstase por unha dirección e un liderzgo que traballen desde a cultura da colexialidade, da confianza e da participación, establecéndose como meta a creación de comunidades de aprendizaxe democráticas basadas na sustentabilidade e na xustiza social. A metodoloxía de traballo na materia será fundamentalmente activa, onde os estudantes serán os principais protagonistas das análises, dos debates e das propostas que se formulen a partires da documentación de referencia.				

Competencias / Resultados do título

Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Adquirir unha visión de conxunto do desenvolvemento da dirección de institucións educativas desde a diversidade de perspectivas que a configuran, tanto en ámbitos estatais como internacionais.	AM1 AM14 AM37	BM12 BM13 BM14 BM16	CM5 CM6
Concebir a dirección de centros educativos como un proceso continuado de negociación e construción de significados, orientacións, decisións, estratexias e accións determinadas.	AM1 AM2 AM6 AM14 AM37	BM1 BM7 BM8 BM9 BM12 BM13 BM14 BM15 BM16	CM7 CM8
Interpretar a función directiva, o liderazgo e a organización de institucións educativas desde perspectivas epistemolóxicas, reglamentarias, profesionais e axiolóxicas.	AM1 AM2 AM6 AM7 AM11 AM14 AM37	BM1 BM5 BM7 BM8 BM9 BM12 BM13 BM14 BM16	CM4 CM5 CM6 CM7 CM8

Desenvolver unha disposición reflexiva, negociadora, colaboradora, investigadora, igualitaria e pro-activa en relación ao complexo papel e cometido do liderazgo e da dirección de institucións educativas.	AM1	BM1	CM1
	AM2	BM2	CM2
	AM6	BM3	CM3
	AM7	BM4	CM4
	AM11	BM5	CM5
	AM14	BM7	CM6
	AM37	BM9	CM7
		BM12	CM8
		BM13	CM9
		BM14	
		BM15	
		BM16	

Contidos	
Temas	Subtemas
Conceptualización do liderazgo na dirección de organizacións educativas	Significado Características Perspectivas
Estilos de liderazgo e cultura da organización	Liderazgo colexiado e cultura da confianza Liderazgo sostible e cultura do cambio Liderazgo comprometido e xustiza social Liderazgo participativo e comunidades de aprendizaxe
O papel da dirección na organización e planificación colaborativa das organizacións educativas	Funcións, dimensións e órganos Procesos de coordinación, comunicación, colaboración, convivencia e participación democrática Procesos de seguimento, avaliación, asesoramento, dinamización, innovación e mellora. Ética e igualdade de xénero

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Aprendizaxe colaborativa	A2 B2 B3 B7 B8 B12 C2 C6	10	9	19
Estudo de casos	A1 A11 A14 A37 B13 B16 C1 C7	6	0	6
Traballos tutelados	A6 B4 B5 B9 B14 B15 C3 C4 C5 C8 C9	0	20	20
Análise de fontes documentais	A7 B1	0	25	25
Atención personalizada		5	0	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Aprendizaxe colaborativa	Traballo en pequeno grupo para contrastar puntos de vista sobre a información extraída dos documentos e realización do resume analítico. Se fomentará os grupos mixtos
Estudo de casos	Análise de casos presentados en clase pola profesora ou profesionais da educación.

Traballos tutelados	Traballo en grupo que implica a realización de traballo de campo en escenarios educativos (estudo de caso), ou a análise do discurso, ou a análise de documentos mais unha argumentación que relacione as evidencias descubertas con fundamentos teóricos para xustificar o estilo de liderazgo posto de manifesto.
Análise de fontes documentais	Presentación dos documentos por parte da profesora e lectura e análise do seu contido por parte do/a estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Aprendizaxe colaborativa Estudo de casos Traballos tutelados	Sesións de seguimento durante as clases e de titorías ao longo do traballo tutelado que consiste nun traballo en grupo que implica a realización de traballo de campo en escenarios educativos (estudo de caso), ou a análise do discurso, ou a análise de documentos mais unha argumentación que relacione as evidencias descubertas cos fundamentos teóricos para xustificar o estilo de liderazgo posto de manifesto.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Estudo de casos	A1 A11 A14 A37 B13 B16 C1 C7	Os requisitos sobre os que se avaliarán os estudos de caso serán: - o grao de profundidade e análise dos contidos - a innovación educativa presentada - presentación e claridade na exposición	20
Traballos tutelados	A6 B4 B5 B9 B14 B15 C3 C4 C5 C8 C9	Os criterios/requisitos mínimos a partir dos cales se avaliarán os traballos tutelados serán: -O grao de profundidade coa que se traballe o contido. -A utilización dunha linguaxe propia do contexto disciplinar. -A utilización de fontes documentais complementarias e actuais. -A presentación e a claridade da exposición.	80

Observacións avaliación

NOTA: A UDC regula a matrícula de estudantes a tempo parcial, criterios que tamén serán tidos en conta polo profesorado, polo que será necesario que o alumnado con este tipo de réxime de dedicación, o informe ao profesorado e concerten a maneira na que se desenvolverá o seu proceso de ensino-aprendizaxe.

SITUACIÓNS:

A)
Alumnado con dedicación completa: Asistencia/participación nas actividades de clase mínima do 80%.

B)
Tanto os/as estudantes a tempo completo como aqueles/as con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica deberá poñerse en contacto coa docente para establecer o traballo a realizar segundo a súa situación profesional e académica

Fontes de información

Bibliografía básica	Vázquez Recio, Rosa (2013). La dirección de centros: gestión, política, ética y política. Madrid: Morata Alcande, Ana Isabel et al. (2006). Transformando la escuela: comunidades de aprendizaje. Barcelona: Graó Bolívar, Antonio (2010). El liderazgo educativo y su papel en la mejora: una revisión actual de sus posibilidades y limitaciones. Psicoperspectivas. Individuo y Sociedad, 9 (2), págs. 9-33 VV. AA. (2010). Monográfico Liderazgo educativo. Organización y gestión educativa Ball, St. J. (1989). La micropolítica de la escuela: hacia una teoría de la organización. Barcelona: Paidós/Mec Anderson, Gary L. (2009). Advocacy Leadership. Toward a post-reform agenda in education. London: Routledge Bolívar, Antonio (2012). Políticas actuales de mejora y liderazgo educativo. Málaga: Aljibe Hargreaves, Andy y Fink, Dean (2008). El liderazgo sostenible. Madrid: Morata Hargreaves, Andy (1996). Profesorado, cultura y postmodernidad. Madrid: Morata Hargreaves, Andy y Fullan, Michael (2014). Capital profesional. Madrid: Morata Woods, Peter (2005). Democratic Leadership in education. London: Sage Cantó, Natàlia; Castiñeira, Ángel y Font, Anna (2009). Las fuentes del liderazgo social. Barcelona: Editorial Mediterráneo S. L. O'Connell, Brian F. Hesselbein i M. Goldsmith (eds.), El líder del futuro/2. (2007). ¿Características distintivas de los líderes exitosos de organizaciones de voluntariado. Pasado, presente y futuro?, Barcelona: Ed. Deusto. Anderson, Gary L. (2014). Educational Leadership, Politics, and Advocacy, M.A.. http://steinhardt.nyu.edu/alt/edleadership/politics/
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías